

כי הדדי נינהו דבעי בהו פת ולבצוע על שתי ככרות. ע"ש שדחה דברי החולקים. וכן כתבו התוס' (סוכה כז. ד"ה במיני תרגימא) דאף דאיתא בגמ' שם דלר"א דבעינן י"ד סעודות בסוכות משלים במיני תרגימא (פירש"י פירות וכיסנין ופלי התוס' בשר ודגים ושאר דברים המלפתים את הפת), אין זה ענין לסעודות שבת דילפינן מתלתא היום גבי מן שהוא במקום פת. וכן בתוס' יומא עט: (ד"ה מיני תרגימא).

אך בהגהות הרמ"א על המרדכי (סי' שצ"ז) הביא להצדיק מה שהביא בשם ר"ת דאפשר לצאת חובת סעודה שלישית ע"י מיני תרגימא דכיון דילפינן דין ג' סעודות מן המן והמן לא ה' בצורת פת, אין ללמוד מזה דבעינן פת דוקא. ושיטת ר"ת זו הובאה ברמז בתוס' ברכות (מט: ד"ה אי בעי) דכתבו התם דאם א"צ פת לסעודת שלישית אז אינו חוזר אם שכה רצה בברכת המזון. וכן הביאו שיטת ר"ת בתוס' ישנים יומא שם. וצ"ב דאם יש מקום להקל שלא להצריך פת לסעודת שלישית למה יש יותר קולא בסעודה שלישית מבשאר סעודות היום.

ואכן עי' ברשב"א בסוגיין שכתב "וכן י"א שאפי' עביד אותן ג' סעודות במיני תרגימא שפיר דמי". ומשמע דאפשר לקיים כל א' מג' סעודות שבת ע"י אכילת מיני תרגימא. ועי' ברמב"ן ובר"ן (מד. בדפי הרי"ף) בסוגיין דאין הכרע בלשונם אם לדעה זו ניתן לאכול תרגימא לכל סעודות שבת. ומצאתי בחזון עובדיה (שבת ח"ב עמ' שמ"ג) שצייין שכן מפורש בפסקי רי"ד (סוכה כז.) דסגי במיני תרגימא לכל ג' סעודות שבת, שכתב, "ואם כן ג' סעודות של שבת יכול לקיימה בפרפרת ומיני תרוגימא".

אבל לדעת ר"ת כפי שהובא בכמה ראשונים [ומקור הדברים בספר הישר חלק התשובות (סי' ע' אות ד) וז"ל, "ודבר פשוט הוא בכליה תלמודא סתם שלש סעודות בפת אבל הבא להשלים במיני תרגימא"] דלדבריו לכאורה רק הקיל לסעודה שלישית צ"ב מ"ש סעודה שלישית משאר סעודות השבת. [בשבולי הלקט (סי' צ"ג) כתב שאחיו נהג לאכול סעודה שלישית דוקא עם פירות שבעת המינים]. ועי' בתלמידי ר' יונה

(ק"ז): **שלוש סעודות וסעודה שלישית (א)**. יש לעמוד על פרטי דין סעודה שלישית ואם שונה סעודה שלישית בדיניה ובמהותה משני סעודות הראשונות. דאיתא בגמ' בסוגיין ת"ר כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת שלש רבי חידקא אומר ארבע. אמר ר' יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה רבי חידקא סבר הני תלתא היום לבר מאורתא ורבנן סברי בהדי דאורתא, ע"כ. ומדברי הגמ' אין משמעות שיש חילוקים בין הסעודות בדיניהם. וכן משמע ברמב"ם (פ"ל שבת ה"ו) שכתב, "חייב אדם לאכול שלש סעודות בשבת אחת ערבית ואחת שחרית ואחת במנחה וצריך להזהר בשלש סעודות אלו שלא יפחות מהן כלל ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה סועד שלש סעודות ואם היה חולה מרוב האכילה או שהיה מתענה תמיד פטור משלש סעודות וצריך לקבוע כל סעודה משלשתן על היין ולבצוע על שתי ככרות וכן בימים טובים". הרי ס"ל להרמב"ם דבכל אחד מג' סעודות בשבת בענין קביעות על היין ולחם משנה.

קידוש: בפשטות כוונת הרמב"ם היא דאף סעודה שלישית טעונה קידוש. וכן הבין הטור (סי' רצ"א) בדבריו. והביא הטור שהרא"ש לא נהג כן, דרק בעינן קידוש פעם אחת בלילה ופעם אחת ביום. אך כתב הב"י (וכן בכ"מ) שאין זה כוונת הרמב"ם, דקביעות סעודה על היין פירושו שצריך לשתות יין בתוך הסעודה אבל לאו דוקא דצריכים לקדש על היין לפניו. וכתב שכן מבואר מדברי הרמב"ם בלגבי קידוש (פכ"ט ה"י) שכתב שיש לקדש בלילה וגם קודם סעודת השניה. ועי' בחי' ר' דוד על פסחים (קו.) שעמד על סתירת הסתימות בלשונות הרמב"ם ונסתפק על איזו מהן עיקר. וכתב הריטב"א (ד"ה ושניהם), "ומיהו כיון דליכא אלא בורא פרי הגפן טוב הוא שיברך על היין קודם סעודה לצאת ידי ספק".

פת: מדברי הרמב"ם מבואר דבסעודה שלישית בעינן פת ולחם משנה. וכן כתב הריטב"א בסוגיין, "וכיון דכן שמעינן מינה דכולהו

(ברכות לו: בדפי הרי"ף ד"ה ברכת המזון) שכתב דבעינן פת לב' סעודות הראשונות כי הם צריכים קידוש ואין קידוש אלא במקום סעודה משא"כ בסעודה שלישית דלא בעיא קידוש. וז"ל, "ה"נ בשני הפעמים שחייב לקדש אחת ביום ואחת בלילה צריך שיאכל פת כדי שיהיה הקידוש במקום סעודה אבל בפעם השלישית שאינו צריך לקדש אם ירצה לפטור עצמו בפירות הרשות בידו". הרי לדבריו אין ההיתר לקיים סעודה שלישית בתרגימה משום שיש פחות חשיבות לסעודה זו אלא מטעם צדדי דאין קידוש ולכן אין דין קידוש במקום סעודה.

אך עי' בתוס' פסחים קא. דאיתא בגמ' שם ואף רבה סבר אין קידוש אלא במקום סעודה דאמר אביי כי הוינא בי מר כי הוה מקדש אמר לן טעימו מידי דילמא אדאזליתו לאושפיזא מתעקרא לכו שרגא ולא מקדש לכו בבית אכילה ובקידושא דהכא לא נפקיתו דאין קידוש אלא במקום סעודה, ע"כ. וכתבו התוס' שם (ד"ה טעימו מידי), "נראה דהיינו טעימת לחם כדאמרינן בפ"ג דשבועות (כב:) כדאמרי אינשי ניטעום מידי ואזלי ואכלי ושתו ואם מועיל מיני תרגימא להשלים ג' סעודות שבת כמו בסוכה היינו דוקא בסעודה שלישית אבל לא בסעודת ערבית ושחרית שהם עיקר כבוד

שבת". הרי דס"ל דב' סעודות הראשונות שונות במהותן מסעודה שלישית. ואולי יש להזכיר בענין זה מה שהביא המ"ב (סי' רצ"א ס"ק י"ז) בשם המג"א בשם הספר חסידים שאם יש לו מזון ב' סעודות מצומצמות ואם יחלקם לג' לא יהיה שבע עדיף לאכול רק ב' סעודות לשובע.

וכתב הרשב"א (ברכות מט:), "ומינה נמי שמעינן דבשבת על כרחיה אכיל פת ומשום דכתיב ביה עונג ואין עונג בלא אכילת פת ומיהו בסעודה שלישית כתב ר"ת ז"ל שאינו צריך לפת". והו"ד בב"ה"ל סי' קפ"ח. וכן במאירי שם, "ובשבת מיהא לדברי הכל טעון פת דעונג כתיב ביה ואין עונג בלא פת ואף בזו פרשו אחרוני הרבנים שסעודה שלישית אין צריכה פת אלא כל שהוא במעין ג". הרי ס"ל בדעה זו דצורך פת משום עונג ומ"מ אין צורך לפת לסעודה שלישית. ולהלכה (סי' רצ"א ס"ה) יוצאים חובת סעודה שלישית לכל הפחות בדיעבד במיני תרגימא. ונ"מ בין פירושי ר"ת באם אכל מיני תרגימא בבקר בלא פת ואח"כ סעודה עם פת אחר חצות אם יצא חובת ג' סעודות. ועי' בשו"ת שבט הלוי (ח"א סי' נ"ז) שכתב בפשיטות דלא יצא דרך התיר ר"ת אכילת מיני תרגימא לסעודה שלישית כי ב' סעודות הראשונות הם העיקר.

החבורהתקיים אי"ה בליל שני בשעה 9:25 בחדר G303

הנושא: חשבון נץ ושקיעה (ק"ח:)

עיקר תוס' פרק כל כתבי ופרק כל הכלים

(קטו.) כל כתבי, אליבא, לא ניתנו, ובידו	(קכב:) כל הכלים, לעולם, רחת
(קטו:) היו, אבל	(קכג.) פגה, האי, מדלענין
(קטז.) פורענות, ספרי מינין	(קכד.) וסכינא, תוס' לו. ד"ה הא ר"ש
(קטז:) וכ"ש	(קכד.) תוס' לו. ד"ה הא רב
(קיו.) הכא, מי דמי, דשקיל	(קכד:) ורבא
(קיו:) הא דתניא, כלי אחר, הציל, אבל, שהיא	(קכה:) הכל מודים
(ק"ח.) במנחה, והא דתנן, דמלוינן, לפי	(קכו.) והמונח, ר' יהודה
(ק"ח:) הכל	(קכו:) וכי תימא
(קיט.) רב אמר	
(קיט:) הכל	
(קכ.) הכל	
(קכ:) גרם כיבוי, מנער, פותח, מר	
(קכא.) ה"ג, אין אומרים, ש"מ	
(קכא:) הכל	
(קכב.) משתמש ואם, משקה, איני	